STOLICA CZYTA

Inauguracja Miejskiej Akcji Rozwoju Czytelnictwa Dzieci i Młodzieży

Data: **23 listopada 2026 r.**
Miejsce: **Pałac Rzeczypospolitej**
Pl. Krasińskich 3/5

Prowadzący wydarzenie: **Artur Wolski**

Szczegółowe informacje o prelegentach, prezentacjach i warsztatach

Prezentacja IBE – „Polscy nastolatkowie a czytanie: co pokazuje PISA i co z tego wynika dla edukacji?".

Wyniki badania PISA pokazują, że umiejętności czytelnicze polskich nastolatków, przez lata mocna strona naszej edukacji, wyraźnie osłabły: młodym ludziom coraz trudniej uważnie czytać dłuższe teksty, łączyć informacje i krytycznie oceniać źródła. W wystąpieniu omówione zostaną najważniejsze wyniki i trendy oraz czynniki, które sprzyjają rozwojowi dobrych czytelników, a także strategie wspierające czytelnictwo o udowodnionej badawczo skuteczności.

Prowadząca: Dr Kinga Białek jest badaczką edukacji, dydaktyczką literatury i języka polskiego, nauczycielką, pełni funkcję dyrektorki ds. rozwoju w Szkole Edukacji PAFW i Uniwersytetu Warszawskiego. Na zlecenie Instytutu Badań Edukacyjnych koordynuje prace ekspertów nad nową podstawą programową języka polskiego. Zajmuje się rozwijaniem kompetencji czytelniczych, interpretacją tekstów i krytycznym czytaniem, a także wspieraniem nauczycieli w pracy nad tymi umiejętnościami.

Prezentacja WOK – prezentacja badań ''O czym mówimy, gdy mówimy o czytaniu - jak wspierać (nowe) praktyki czytelnicze młodych'.'

Wystąpienie, oparte na badaniach Warszawskiego Obserwatorium Kultury, przybliża współczesne praktyki czytelnicze młodzieży. Kluczowym punktem będzie nowy kontekst edukacyjny i społeczny, na który składają się między innymi: postępująca cyfryzacja, wielojęzyczność w klasach szkolnych oraz wielość referencji kulturowych młodych ludzi. Zjawiska te współwystępują z globalnymi wyzwaniami, takimi jak deficyty uwagi, syndrom postpandemiczny czy kryzys zdrowia psychicznego nastolatków i inne. W tym kontekście przedstawimy aktualne trendy, wyzwania oraz kluczowe nurty w dyskusji o czytelnictwie. Prezentacja ma na celu zaproponowanie nowych kierunków refleksji, które pozwolą przygotować skuteczne i dopasowane do współczesnych realiów strategie wspierania czytelnictwa.

Prowadzące:

Dr Łucja Krzyżanowska jest socjolożką, badaczką społeczną i zastępczynią dyrektorki Warszawskiego Obserwatorium Kultury. Ma blisko 20 lat doświadczenia w badaniach społecznych i marketingowych realizowanych na zlecenie instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i firm. Specjalizuje się w badaniach jakościowych, łącząc je z podejściem ilościowym. Prowadziła m.in. grupy fokusowe i warsztaty, diagnozowała potrzeby, ewaluowała projekty społeczne, a także facylitowała konsultacje społeczne dotyczące przestrzeni w Warszawie. Przez wiele lat była dyrektorką ds. badań i doradztwa oraz członkinią zarządu Fundacji Stocznia. Doktorat z nauk społecznych obroniła na Uniwersytecie Warszawskim, a swoje praktyczne podejście do badań społecznych przekazuje również studentom UW i Uniwersytetu SWPS. W swojej pracy w WOK łączy badania społeczne z pytaniami o to, jak instytucje kultury mogą lepiej rozumieć swoje publiczności. W WOK rozwija program Warszawskie Uczestnictwo w Kulturze, obejmujący badania uczestnictwa w kulturze w skali miasta i autobadania prowadzone przez warszawskie podmioty kultury.

Dr Małgorzata Bakalarz-Duverger kieruje Warszawskim Obserwatorium Kultury. Z wykształcenia jest historyczką sztuki i socjolożką. Doktorat z nauk społecznych obroniła w The New School for Social Research w Nowym Jorku. W swojej pracy doktorskiej zajmowała się pamięcią zbiorową, decentralizacją i rozwojem społeczeństwa obywatelskiego oraz ich związkami z wielokulturowym dziedzictwem Polski. Wcześniej kierowała Działem Dokumentacji w Zachęcie (Narodowej Galerii Sztuki). Przez 15 lat była związana z Nowym Jorkiem, gdzie kierowała programami akademickimi w Center for Jewish History i wykładała w Parsons School of Design. Ważne miejsce w jej drodze zawodowej zajmują także Centrum Edukacji Obywatelskiej i Fundacja Edukacja dla Demokracji. Do WOK dołączyła w grudniu 2022 roku jako wicedyrektorka, a obecnie kieruje instytucją.

Warszawa WCIES

STOLICA CZYTA

Inauguracja Miejskiej Akcji Rozwoju Czytelnictwa Dzieci i Młodzieży

Data: **23 listopada 2026 r.**
Miejsce: **Pałac Rzeczypospolitej**
Pl. Krasińskich 3/5

Prowadzący wydarzenie: **Artur Wolski**

Prelegenci oraz uczestnicy panelu:

Prof. Jerzy Bralczyk - polski językoznawca, profesor nauk humanistycznych, polonista specjalizujący się w języku mediów, reklamy i polityki, a także popularyzator wiedzy o języku. Wiceprzewodniczący Rady Języka Polskiego, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu SWPS.

Artur Wolski - Pomysłodawca i założyciel stowarzyszenia Entropia Słowa, czynny Nauczyciel, Laureat wielu nagród i wyróżnień min.; Prezydenta m.st. Warszawy – Sapere Auso oraz Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy – nagroda przyznawana przez Radę Miasta Stołecznego Warszawy osobom lub zespołom osób szczególnie zasłużonym dla Stolicy Rzeczypospolitej Polskiej (2018), odznaczony orderem Zasłużony dla Kultury Polskiej (2023), wyróżniony nagrodą Ireny Sendlerowej „Za naprawianie świata" (2024) oraz wyróżniony nagrodą ADAM „Dobrze, że są tacy ludzie"(2025) - prezentacja/kilka słów z perspektywy nauczyciela.

Dr Claudia Chovgrani – doktor nauk w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, nauczyciel akademicki i wieloletni nauczyciel wychowania przedszkolnego. Autorka pracy doktorskiej poświęconej edukacji międzykulturowej w wychowaniu przedszkolnym. Obecnie doradca metodyczny w zakresie edukacji przedszkolnej w Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń (WCIES). Inicjatorka i koordynatorka projektu „Dłutem pisane", poświęconego niematerialnemu dziedzictwu kulturowemu, realizowanego w ramach konkursu Ministra Edukacji Narodowej - prezentacja/kilka słów z perspektywy przedstawiciela przedszkoli.

Bożena Dudko - redaktorka, dziennikarka, w SCEK prowadziła warsztaty dziennikarskie, Lekcje z mistrzami reportażu i Letnią Akademię Dziennikarstwa. W latach 1993-2005 pracowała w dziale reportażu „Gazety Wyborczej". Ostatnia asystentka RK, opiekunka jego archiwum w latach 2005-2016 oraz inicjatorka i sekretarz jury międzynarodowej Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki w latach 2010-2020.

Warsztaty – opisy warsztatów oraz prowadzących:

1. **Tytuł warsztatu: Ryszard Kapuściński - poeta reportażu**

Ryszard Kapuściński – poeta reportażu Gdyby Ryszard Kapuściński, którego książki są przekładane na czterdzieści języków, nie umarł w styczniu 2007 roku, w październiku otrzymałby Nagrodę Nobla – pierwszego Nobla dla literackiego reportażu. Czy prawie dwadzieścia lat po śmierci RK warto czytać jego książki? Czego możemy się z nich dowiedzieć i nauczyć? Od której książki najlepiej rozpocząć poznawanie jego twórczości? Które utwory RK polecać młodzieży?

Prowadząca: Bożena Dudko redaktorka, dziennikarka, w SCEK prowadziła warsztaty dziennikarskie, Lekcje z mistrzami reportażu i Letnią Akademię Dziennikarstwa. W latach 1993-2005 pracowała w dziale reportażu „Gazety Wyborczej". ostatnia asystentka RK, opiekunka jego archiwum w latach 2005-2016 oraz inicjatorka i sekretarz jury międzynarodowej Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki w latach 2010-2020.

Warszawa WCIES

STOLICA CZYTA

Inauguracja Miejskiej Akcji Rozwoju Czytelnictwa Dzieci i Młodzieży

Data: **23 listopada 2026 r.**
Miejsce: **Pałac Rzeczypospolitej**
Pl. Krasińskich 3/5

Prowadzący wydarzenie: **Artur Wolski**

2. Tytuł warsztatu: Książka w działaniu – jak rozbudzać zainteresowanie książkami w przedszkolu?
Praktyczny warsztat dla nauczycielek i nauczycieli wychowania przedszkolnego poświęcony budowaniu pozytywnych doświadczeń z książką i zachęcaniu dzieci do aktywnego odkrywania jej treści. Narzędziem pracy będzie „Otwórz oczy na dźwięk z Bugim" – zeszyt kreatywny typu activity book dla dzieci w wieku 4–7 lat. Osoby uczestniczące wykonają wybrane zadania z książki, łączące słuchanie, ruch, działania plastyczne i rozmowę o emocjach oraz otaczającym świecie. Na tej podstawie przećwiczą sposoby prowadzenia zajęć, w których książka staje się punktem wyjścia do zabawy, odkrywania i samodzielnego tworzenia. Warsztat obejmie także dostosowywanie poleceń, tempa i form aktywności do różnych możliwości dzieci, w tym tych, którym trudno utrzymać uwagę lub włączyć się we wspólne czytanie. Celem jest przygotowanie do organizowania angażujących spotkań z książką, które rozwijają ciekawość i dają dziecku możliwość uczestnictwa bez presji samodzielnego czytania.

Prowadząca: Martyna Skrednów wicedyrektorka Stołecznego Centrum Edukacji Kulturalnej, kulturoznawczyni, animatorka kultury i trenerka Familylab Polska. Certyfikowana trenerka umiejętności społecznych i życiowych (TUS) oraz zarządzania złością i emocjami trudnymi. Od 16 lat tworzy i realizuje projekty edukacyjne i artystyczne dla dzieci i młodzieży.

3. Tytuł warsztatu: "Otwórz książkę – otwórz możliwości"
Spotkania przy książce z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Celem spotkania będzie przeciwdziałanie wykluczeniu ze świata książek i czytelnictwa oraz poszukiwanie sposobów, dzięki którym każdy uczeń, niezależnie od swoich możliwości, może doświadczać radości płynącej z kontaktu z literaturą. Warsztat będzie okazją do wymiany doświadczeń i refleksji nad możliwościami wykorzystania książki jako narzędzia wspierającego rozwój i uczestnictwo społeczne uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Porozmawiamy o sposobach rozwijania zainteresowania książką, kryteriach wyboru odpowiednich publikacji oraz metodach pracy uwzględniających indywidualne możliwości i potrzeby uczniów. Zaprezentowane zostaną inspirujące publikacje i przykładowe sposoby pracy z książką. Uczestnicy będą mogli wymienić się doświadczeniami, rozwijać własne pomysły i dostosowywać je do potrzeb swoich uczniów.

Prowadząca: Maria Tkaczyk nauczycielka w Zespole Szkół Specjalnych nr. 105, doradczyni metodyczna WCiES. Wspiera nauczycieli w metodyce pracy dydaktycznej i realizacji zadań z zakresu wychowania i profilaktyki w pracy z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym. Laureatka 15. edycji Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej 2024 w kategorii procesy włączające i dostępność za projekt "Słowa mają moc".

4. Tytuł warsztatu: "Skarby Biblioteki Narodowej"
Jak zamienić spotkanie z historią w inspirującą przygodę? Podczas warsztatów opowiem, jak pracuję z grupami szkolnymi w Pałacu Rzeczypospolitej, łącząc odkrywanie skarbów Biblioteki Narodowej z twórczym działaniem. Przedstawię różne scenariusze zajęć, wykorzystywane materiały oraz wybrane obiekty z wystawy stałej, które stają się punktem wyjścia do rozmów o przeszłości. Krok po kroku pokażę, jak wygląda spotkanie – od krótkiego oprowadzania po wystawie po działania plastyczne w sali warsztatowej. To okazja, by poznać sprawdzone pomysły na angażującą edukację historyczną, która rozwija ciekawość, pobudza wyobraźnię i pozwala lepiej zrozumieć przeszłość poprzez twórcze doświadczenie.

Prowadząca: Dominika Kowalczyk – absolwentka Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana

Warszawa WCIES